

Olsztyn, 24.01.2025 r.

Zn. spr.: ZS.6004.20.2022

Załącznik nr 1 do podsumowania o którym mowa w art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko dla projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Olsztyn.

W odpowiedzi na opinię dotyczącą projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Olsztyn na lata 2025-2034, przesłanej w dniu 5.12.2024 r (znak sprawy WOPN.611.44.2024.KP), Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie przekazuje swoje uwagi dotyczące przedstawionych w w/w piśmie zastrzeżeń w zakresie zaplanowanych w pPUL czynności gospodarczych.

Na wstępie należy nadmienić, że zarówno zamieszczona w prognozie oddziaływania ocena wpływu PUL na środowisko, jak też opinia RDOŚ, opierają się na niepełnych danych przyrodniczych. Udostępnione przez RDOŚ dane pochodzą z inwentaryzacji obszarów specjalnej ochrony ptaków (OSOP) Natura 2000 „Puszcza Napiwodzko - Ramudzka” wykonanej w 2012 roku. Liczenia muchołówki małej wykonane były w II i III dekadzie maja i obejmowały wszystkie potencjalne siedliska preferowane przez muchołówkę małą na terenie całej ostoi tj. lasy liściaste i mieszane z wielopiętrową strukturą, a także lasy z większym udziałem sosny gdzie drugie piętro buka i graba tworzy „parasol” warunkujący odpowiednie zacienienie. W trakcie dwóch kontroli notowano wszystkie stwierdzenia gatunku na wytypowanych powierzchniach, których łączna ilość wyniosła 624.

Wobec braku regularnego monitoringu czy nawet pojedynczych, bardziej aktualnych liczeń, lokalizacje tych stwierdzeń, pomimo, że nie przekładają się wprost na liczebność populacji stanowią jedyną przesłankę do próby oceny wpływu PUL na muchołówkę małą (podobnie jak w przypadku innych gatunków w OSOP).

Jak wskazano w POŚ, analiza przestrzenna (nałożenie zaprojektowanych pasów zrębowych względem lokalizacji 19 stwierdzeń) wykazała, że potencjalne oddziaływanie na populację muchołówki małej może dotyczyć 3% populacji, przy założeniu, że znane lokalizacje odzwierciedlają jej liczebność. Uwzględniając liczebność według aktualnego SDF tj. 685-745 par oddziaływanie zawiera się w przedziale 2,6-2,8 %.

Nie ulega wątpliwości, że kontynuacje działań gospodarczych w ramach rębni złożonych rozpoczętych w poprzednim okresie urzędzeniowym, ale także działania jakie podejmowało Nadleśnictwo w ramach wykonywania zabiegów sanitarnych i pielęgnacyjnych przyczyniły się do pofragmentowania struktury drzewostanów, które prawdopodobnie nie

stanowią już siedlisk muchołówki małej. Co więcej – jak już wcześniej wspomniano - jej naturalny biotop stanowią stare drzewostany liściaste i mieszane o bogatym podszybie, które w przypadku obszaru ochrony ptaków „Puszcza Napowodzko – Ramudzka”, znajdującej się w zasięgu Nadleśnictwa Olsztyn nie spełniają powyższych kryteriów, gdyż są to w większości drzewostany na siedliskach borowych, gdzie dominującym gatunkiem lasotwórczym jest sosna.

Co więcej w świetle danych literaturowych, dotyczących biologii muchołówki małej i charakterystyki jej siedlisk, jest to gatunek o wąskim spektrum wymagań siedliskowych i trudny do inwentaryzacji. Dane z liczeń w poszczególnych sezonach mogą zmieniać się ponad dwukrotnie¹ (decydują o tym m.in. warunki pogodowe, anomalia fenologiczne, współczynnik wykrywalności). W związku z powyższym traktowanie danych inwentaryzacyjnych sprzed ponad dekady jako jedynego wyznacznika obecności danego gatunku w środowisku jest z założenia obarczone błędem.

Dodatkowo należy nadmienić, że działania zaprojektowane w PUL są zgodne z obowiązującym PZO, gdzie dla muchołówki małej działanie ochronne sformułowano jako: *„Modyfikacja zasad gospodarki leśnej w zakresie zachowania siedlisk grądowych poprzez preferowanie rębni złożonych w miejscach występowania gatunku.”* co ma wyraz w implementacji pPUL dla Nadleśnictwa Olsztyn Zarządzenia nr 87 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia stosowania rębni i cięć zupełnych w Lasach Państwowych.

W odniesieniu do trzmiełojada zapis PZO wskazuje na: *Przeciwdziałanie skutkowi w postaci utraty obecnej powierzchni śródleśnych enklaw: łąk, pastwisk, oczek wodnych, bagienek, rozlewisk poprzez ich zachowanie oraz rezygnację z zalesień. Dopuszczalna realizacja małej retencji. Dopuszczalne procesy wynikające z naturalnej sukcesji w przypadku powierzchni, których stopień zarośnięcia przekracza 50%.*

Brak jest w PZO odniesień co do sposobów prowadzenia gospodarki leśnej w zakresie cięć rębnych i zabiegów hodowlanych.

Podobnie jak w przypadku innych gatunków, stanowiących przedmiot ochrony w OSOP, należy zaznaczyć, że ze względu na trudność w wykrywaniu i ocenie liczebności populacji ocena wpływu PUL na trzmiełojada jest wysoce niepewna zwłaszcza w kontekście danych inwentaryzacyjnych z 2012 roku. Inwentaryzacja trzmiełojada polegała na liczeniu z punktów obserwacyjnych. Raport z inwentaryzacji OSOP podaje:

„W trakcie badań gatunek obserwowany na 36 stanowiskach. Uwzględniając wyższe kategorie lęgowości (gniazdowanie pewne i prawdopodobne) wielkość populacji lęgowej oszacowano

¹ Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013 Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa.

na 25–35 par. Ocena liczebności tego gatunku jest bardzo ostrożna, ze względu na trudności w interpretacji zachowań tego gatunku w okresie lęgowym.

Na terenie ostoi rozmieszczony jest nierównomiernie. Około 40% stanowisk zlokalizowano na terenie Nadleśnictwa Jedwabno. Po około 15–19% stanowisk stwierdzono na obszarze nadleśnictw Nowe Ramuki i Nidzica. Na terenie pozostałych nadleśnictw odnotowano pojedyncze stanowiska. Trzmiełojad preferuje większe kompleksy lasów liściastych i mieszanych. Rzadko spotykany jest w borach. Brak jest danych o długotrwałych zmianach liczebności tego gatunku na terenie ostoi.”

Według tych danych ok. 80% populacji trzmiełojada w OSOP występuje poza Nadleśnictwem Olsztyn. Potencjalne oddziaływanie na jedno stanowisko oznacza wpływ na populację (25-35 par) na poziomie 2,9 – 4%.

Jak wynika z powyższych danych ocena wpływu zadań gospodarczych przewidzianych w planie urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Olsztyn na populacje ptaków jest oparta na nieaktualnych danych mogących znacząco różnić się od rzeczywistości. Dla uzyskania pełnego obrazu wieloletniego trendu liczebności i wpływu zmian siedliskowych na gatunek wskazane byłoby prowadzenie monitoringu populacji regularnie np. co 5 lat na obszarze OSOP².

Nie mniej jednak Wykonawca planu urządzenia lasu przy współpracy ze służbami Nadleśnictwa Olsztyn, mając na uwadze potencjalne siedliska występowania cennych gatunków ptaków zaprojektował wskazania gospodarcze uwzględniające zachowanie najcenniejszych fragmentów drzewostanów. Co więcej w świetle ostatnich wytycznych Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych zmierzających do ograniczenia rębni zupełnych (Zarządzenie 87/2024) oraz wyznaczenia powierzchni, które będą całkowicie wyłączone w gospodarki leśnej, pula powierzchni spełniających kryteria siedliskowe dla gatunków ptaków preferujących zacienione fragmenty lasu, zostanie zachowana.

Dotyczy to również gatunków dzięciołów, gdzie na stronie 70 Prognozy oddziaływania na środowisko dla planu urządzenia lasu określono procedurę zmierzającą do zachowania miejsc gniazdowania oraz siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000. Mowa tam o weryfikacji terenowej przed rozpoczęciem zabiegu gospodarczego, określeniu miejsc gniazdowania (drzew dziuplastych) i ewentualnej modyfikacji zabiegów np. w kierunku cięć złożonych, pozostawieniu kępy biocenotycznej lub biogrupy przeznaczonej do naturalnego rozpadu. Należy także zaznaczyć, że zgodnie z Monitoringiem Ptaków Polski na lata 2021 -2024 wskaźniki występowania dzięciołów wykazują trend rosnący a ich populacja w lasach nie jest zagrożona.

² Sikora A., Neubauer G., Półtorak W., Rhode Z. 2018. Ocena liczebności populacji lęgowej muchołówki małej *Ficedula parva* w OSO Puszcza Darżłubska. *Ornis Polonica* 2018, 59: 183-196.

Dodatkowo należy zauważyć, że zaplanowane w PUL cięcia rębne, posiadają parametr intensywności pozyskania masy. Jest on często związany ze stanem drzewostanu stwierdzonym podczas inwentaryzacji terenowej a także siedliskiem, który determinuje najlepszy sposób uzyskania odnowienia drzewostanu. Założenie – na podstawie wyłącznie analizy kameralnej, że wskazówka „cięcia rębne” będzie oddziaływać negatywnie na całość środowiska jest założeniem błędnym. Cięcie może przyczynić się urozmaicenia składu gatunkowego (inicjowanie odnowienia) i wprowadzenia gatunków odpowiednich do siedliska (ochrona siedlisk), a w skali całego nadleśnictwa poprawiać strukturę wiekową drzewostanów czy np. poprawiać stan sanitarny drzewostanu. Podczas analizy, należy zatem wziąć pod uwagę powierzchnię zredukowaną (na której fizycznie wykonywany jest zabieg w ramach rębni złożonych), założoną intensywność cięcia, gatunki jakie występują na danej powierzchni itp. Ostateczny kształt i rozmiar pozyskania w trakcie obowiązywania planu urządzenia lasu jest zawsze weryfikowany w terenie i może przybierać różne formy intensywności pozyskania, które mogą wynikać z obecności gatunków chronionych, stanu sanitarnego lasu i innych czynników.

W celu odniesienia się do konkretnych powierzchni wymienionych w opinii RDOŚ na których sugerowany jest negatywny wpływ na gatunki ptaków, zestawiono poniżej tabelę w której wymienione są adresy leśne wymienione w w/w opinii wraz z naszymi uwagami dotyczącymi ich zasadności.

Opinia RDOŚ dotycząca:	Uwagi RDLP
Modyfikacji wskazań gospodarczych (cieć rębnych) z uwagi na potencjalne występowanie muchotłówki małej i dzięcioła czarnego w wydzielinach	Wskazania gospodarcze w PUL są planowane do wykonania w ciągu 10 lat. W przypadku cieć uprzętających stosuje się zasadę maksymalnego zachowania II piętra
421 i	Pow. wydzielienia 1,42 ha. LMśw; w PUL zaplanowano rębnię IVd z pozyskaniem masy 10%, dodatkowo od strony jeziora jest wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (421 h) o powierzchni 0,69 ha
422 f	Pow. wydzielienia 4,53 ha. LMśw; w PUL zaplanowano rębnię IVd z pozyskaniem masy 10%, dodatkowo od strony jeziora jest wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (422 g) o powierzchni 1,02 ha
356 f	Pow. wydzielienia 1,73 ha. Lśw; w PUL zaplanowano kontynuację rębni IVd z pozyskaniem masy 20%, dodatkowo w oddziale wyznaczono dwie grupy biocenotyczne do naturalnego rozpadu (356 a, f) o łącznej powierzchni 2,25 ha
441 c	Pow. wydzielienia 2,73 ha; Pow. zabiegu 1,89 ha; LMśw; w PUL zaplanowano kontynuację rębni IIIBU z pozyskaniem masy 100%; w ciągu 10-lecia planuje się wykonanie w dwóch nawrotach;
316 c	Pow. wydzielienia 3,00 ha; Pow. zabiegu 2,08 ha; LMśw; w PUL zaplanowano kontynuację rębni IIIBU z pozyskaniem masy 100%; w ciągu 10-lecia planuje się wykonanie w dwóch nawrotach;
293 i	Pow. wydzielienia 2,48 ha; Pow. zabiegu 1,75 ha; LMśw; w PUL zaplanowano kontynuację rębni IIIBU z pozyskaniem masy 90%; w ciągu 10-lecia planuje się wykonanie w dwóch nawrotach; pozostałe 10% (0,25 ha) pozostanie do naturalnego rozkładu; zadrzewienie I pietra drzewostanu 0,4
322 c	Pow. wydzielienia 3,09 ha; Pow. zabiegu 1,71 ha; LMśw; w PUL zaplanowano kontynuację rębni IIIBU z pozyskaniem masy 90%; w ciągu 10-lecia planuje się wykonanie w dwóch nawrotach; pozostałe 10% (0,3 ha) pozostanie do naturalnego rozkładu; zadrzewienie I pietra drzewostanu 0,5
290 b	Pow. wydzielienia 6,35 ha; Pow. zabiegu 3,81 ha. LMśw; w PUL zaplanowano kontynuację rębni IIIBU z pozyskaniem masy 100%; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (290 c) o powierzchni 1,00 ha; zadrzewienie I pietra drzewostanu 0,4
323 c	Pow. wydzielienia 7,17 ha; Pow. zabiegu 3,45 ha; LMśw; w PUL zaplanowano kontynuację rębni IIIBU z pozyskaniem masy 90%; w ciągu 10-lecia planuje się wykonanie w dwóch nawrotach; pozostałe 10% (0,72 ha) pozostanie do naturalnego rozkładu; zadrzewienie I pietra drzewostanu 0,6
315 b	Pow. wydzielienia 2,32 ha; LMśw; brak wskazań gosp.

323 d	Pow. wydzielienia 7,18 ha; Pow. zabiegu 4,43 ha. LMśw; w PUL zaplanowano rozpoczęcie przebudowy rębnią IIIB z pozyskaniem masy 60%;
315 c	Pow. wydzielienia 4,65 ha; Pow. zabiegu 2,32 ha. LMśw; w PUL zaplanowano rozpoczęcie przebudowy rębnią IIIB z pozyskaniem masy 50%; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (315 h) o powierzchni 1,21 ha
324 m	Pow. wydzielienia 4,04 ha; Pow. zabiegu 2,42 ha. LMśw; w PUL zaplanowano rozpoczęcie przebudowy rębnią IIIB z pozyskaniem masy 60%; w oddziale wydzielono dwie grupy biocenotyczne do naturalnego rozpadu (324 d, h) o powierzchni 1,04 ha
325 b	Pow. wydzielienia 8,50 ha; Pow. zabiegu 5,1 ha. LMśw; w PUL zaplanowano rozpoczęcie przebudowy rębnią IIIB z pozyskaniem masy 60%; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (325 a) o powierzchni 1,01 ha
324 l	Pow. wydzielienia 4,65 ha; Nie planowano w tym 10 leciu cięć rębnych; na powierzchni założonych gniazd o pow. 1,4 ha zaplanowano zabiegi pielęgnacyjne (PIEL, CW)
392 f	Pow. wydzielienia 2,65 ha; Pow. zabiegu 1,59 ha. BMśw; w PUL zaplanowano rozpoczęcie przebudowy rębnią IB o charakterystyce niezupełnej z pozyskaniem masy 60%; jest to docelowa powierzchnia wykonania zabiegu; pozostałe 40 % powierzchni pozostanie zagospodarowane innymi rodzajami cięć umożliwiającymi odnowienie naturalne; drzewostan pozostanie zachowany także wzdłuż pastwiska i bagna
347 c	Pow. wydzielienia 5,01 ha; LMśw; Nie planowano w tym 10 leciu cięć rębnych; na powierzchni założonych gniazd o pow. 1,53 ha zaplanowano zabiegi pielęgnacyjne (PIEL, CW); w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (347 h) o powierzchni 1,62 ha
347 b	Pow. wydzielienia 4,34 ha; BMśw; 3-letnia uprawa So; nie planowano w PUL cięć rębnych; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (347 h) o powierzchni 1,62 ha
344 c	Pow. wydzielienia 17,17 ha; BMśw; 80 letnia So; w PUL zaplanowano pielęgnację TP; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (344 d) o powierzchni 0,74 ha
344 f	Pow. wydzielienia 7,48 ha; pow. zabiegu 3,7 i 3,78 ha (w dwóch nawrotach) BMśw; w PUL zaplanowano rozpoczęcie przebudowy rębnią IB w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (344 d) o powierzchni 0,74 ha
Modyfikacji wskazań gospodarczych (cięć rębnych) z uwagi na potencjalne występowanie gatunków szponiastych	
37 g	Pow. wydzielienia 1,57 ha; pow. zabiegu 1,57 ha; Lśw; w PUL zaplanowano przebudowę w oparciu o rębnią IB o charakterystyce niezupełnej z uwagi na rozpadającą się świerczynę (zadrzewienie 0,5)

127 j (w piśmie RDOŚ zapewne chodzi o wydzielenie „k”)	Pow. wydzielenia 0,74 ha; pow. zabiegu 0,74 ha; Lśw; z uwagi na małą powierzchnię w PUL zaplanowano przebudowę w oparciu o rębnię IB na całej powierzchni; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (127 c) o powierzchni 1,81 ha
128 a	Pow. wydzielenia 2,51 ha; pow. zabiegu 2,51 ha; BMśw; w PUL zaplanowano cięcia w oparciu o rębnię IB na całej powierzchni; w oddziale wydzielona grupy biocenotyczne do naturalnego rozpadu (128 n, r) o łącznej powierzchni 1,86 ha
230 c (w piśmie RDOŚ zapewne chodzi o wydzielenie „d”)	Pow. wydzielenia 0,8 ha; pow. zabiegu 0,8 ha; BMśw; z uwagi na małą powierzchnię w PUL zaplanowano cięcia w oparciu o rębnię IB na całej powierzchni; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (230 k) o powierzchni 0,77 ha
230 h	Pow. wydzielenia 0,88 ha; pow. zabiegu 0,88 ha; BMśw; z uwagi na małą powierzchnię w PUL zaplanowano cięcia w oparciu o rębnię IB na całej powierzchni; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (230 k) o powierzchni 0,77 ha
230 j	Pow. wydzielenia 2,73 ha; pow. zabiegu 2,2 ha; BMśw; w PUL zaplanowano cięcia w oparciu o rębnię IB; pozostała powierzchnia (0,51 ha) pozostanie do naturalnego rozkładu; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (230 k) o powierzchni 0,77 ha
230 n (w piśmie RDOŚ zapewne chodzi o wydzielenie „r”)	Pow. wydzielenia 4,90 ha; pow. zabiegu 2,9 ha; BMśw; w PUL zaplanowano cięcia w oparciu o rębnię IB charakterystyce niezupełnej z poborem masy 80%; pozostała powierzchnia zostanie zagospodarowana innymi sposobami w celu zainicjowania odnowienia; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (230 k) o powierzchni 0,77 ha
1353 b (w piśmie RDOŚ zapewne chodzi o wydzielenie „c”)	Pow. wydzielenia 1,62 ha; pow. zabiegu 1,62 ha; BMśw; w PUL zaplanowano cięcia w oparciu o rębnię IB charakterystyce niezupełnej z poborem masy 90%; pozostała powierzchnia pozostanie w postaci kępy do naturalnego rozkładu (0,62 ha) która połączy się z podobną sytuacją w wydzieleniu 1353 f
1339 o	Pow. wydzielenia 2,27 ha; pow. zabiegu 2,27 ha; Bśw; w PUL zaplanowano cięcia w oparciu o rębnię IIB poborem masy 60%; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (1339 t) o powierzchni 0,79 ha
374 j	Pow. wydzielenia 4,34 ha; pow. zabiegu 2,30ha; BMśw; w PUL zaplanowano cięcia w oparciu o rębnię IB o charakterystyce rębni niezupełnej z poborem masy 85%; 15 % powierzchni przewidziano jako bufor przy istniejącym bagnie; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (374 c) o powierzchni 0,66 ha
374 g (w piśmie RDOŚ zapewne chodzi o wydzielenie „o”)	Pow. wydzielenia 1,79 ha; pow. zabiegu 1,79ha; Bśw; w PUL zaplanowano cięcia w oparciu o rębnię IIB o z poborem masy 70%; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (374 c) o powierzchni 0,66 ha
487 b	Pow. wydzielenia 6,08 ha; pow. zabiegu 3,33 ha (w dwóch nawrotach); Bśw; w PUL zaplanowano cięcia w

	oparciu o rębnię IIB o z poborem masy 100%; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (487 d) o powierzchni 1,12 ha
102 c	Pow. wydzielenia 4,94 ha; pow. zabiegu 4,94 ha; BMśw; w PUL zaplanowano cięcia w oparciu o rębnię IIAU o z poborem masy 100%; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (102 b) o powierzchni 3,59 ha
102 o	Pow. wydzielenia 1,87 ha; pow. zabiegu 1,87 ha; LMśw; w PUL zaplanowano cięcia w oparciu o rębnię IIAU o z poborem masy 100%; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (102 b) o powierzchni 3,59 ha
102 i	Pow. wydzielenia 1,83 ha; pow. zabiegu 1,83 ha; LMśw; w PUL zaplanowano cięcia w oparciu o rębnię IIIA o z poborem masy 40%; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (102 b) o powierzchni 3,59 ha
219 d (w piśmie RDOŚ zapewne chodzi o wydzielenie „h”)	Pow. wydzielenia 3,47 ha; pow. zabiegu 3,47 ha; BMśw; w PUL zaplanowano cięcia w oparciu o rębnię IIIA o z poborem masy 30%; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (219 i) o powierzchni 0,61ha
241 b	Pow. wydzielenia 3,48 ha; pow. zabiegu 3,48 ha; LMśw; w PUL zaplanowano cięcia w oparciu o rębnię IIIAU o z poborem masy 85%; 15 % drzewostanu pozostaje; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (241 c) o powierzchni 1,89 ha
225 c	Pow. wydzielenia 2,42 ha; pow. zabiegu 2,42 ha; LMśw; w PUL zaplanowano cięcia w oparciu o rębnię IIIA o z poborem masy 40%;
9 b (w piśmie RDOŚ zapewne chodzi o wydzielenie „a”) zarzut zaplanowania w cięć rębnych w strefie całorocznej	Pow. wydzielenia 2,76 ha; pow. zabiegu 2,76 ha; Lśw; w PUL zaplanowano cięcia w oparciu o rębnię IIIBU o z poborem masy 70%; 30 % stanowi bufor wokół strefy całorocznej ustanowionej po terminie NTG; Nadleśnictwo w styczniu zaktualizuje granice wydzielenia; w oddziale wydzielona grupa biocenotyczna do naturalnego rozpadu (9 g) o powierzchni 0,67 ha

Jak wynika z powyższej tabeli, Wykonawca planu urządzenia lasu wraz ze służbami Nadleśnictwa Olsztyn, zaprojektował zagospodarowanie drzewostanów kształtujące strukturę wielowiekową i wielopiętrową (na bogatszych siedliskach), które w naturalny sposób wzbogacają biotop organizmów leśnych – nie tylko tych wymienionych w opinii RDOŚ. Łączna powierzchnia wyznaczonych biogrup przeznaczonych do naturalnego rozkładu w bezpośrednim sąsiedztwie powierzchni wymienionych w opinii RDOŚ to 25 ha. Na terenie całego nadleśnictwa to 273,68 ha biogrup przeznaczonych do naturalnego rozkładu. Do tej wartości należy także dodać powierzchnie kęp biocenotycznych, bagien, powierzchni referencyjnych, gruntów do naturalnej sukcesji i innych powierzchni takich jak łąki czy pastwiska, związanych ze środowiskiem leśnym przyczyniających się do jego urozmaicenia.

Co więcej w obecnym planie urządzenia lasu planowany wzrost najstarszych klas wieku względem poprzedniego 10 lecia wynosi 11 %. Ogólna powierzchnia drzewostanów ponad 100 letnich (bez klas KO i KDO) wynosi 2243,42 ha i stanowi 14,7% powierzchni leśnej zalesionej. Dlatego też charakter zaplanowanych prac (duży udział rębni złożonych o wydłużonym okresie odnowienia), wzrost starszych klas wieku drzewostanów przyczyni się do zachowania populacji gatunków rzadkich, związanych ze starodrzewiem. Nie powinna zatem zaistnieć sytuacja w której gatunki nie miały by możliwości zmiany miejsca pobytu na teren biotopów nie objętych użytkowaniem rębnym.

Dodatkowo zachowana pula drewna martwego w tym martwych drzew stojących którego średnią miąższość określono na 11,5 m³/ha, przyczyni się zachowania różnorodności biologicznej. Należy także zaznaczyć, zasób drewna martwego, przekraczający średnie wartości dla Polski (10,1 m³/ha; WISL 2023), przyczyni się zachowania szerokiego spektrum gatunków związanych z poszczególnymi niszami ekologicznymi.

Dla wszystkich siedlisk dokumentacja urządzeniowa zawiera zapisy dotyczące dobrej praktyki leśnej (Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 roku w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. 2023 poz. 672) przejawiającej się np. poprzez niestosowanie rębni zupełnych w okolicach źródeł, jezior, rzek a także torfowisk i bagien śródleśnych – co zminimalizuje oddziaływanie na siedliska na obszarach podmokłych czy wzdłuż rzek, będące cennymi siedliskami przyrodniczymi, a także siedliska gatunków chronionych ptaków, płazów i gadów. Dlatego też wykreślanie dodatkowej warstwy *.shp – tak jak to jest sugerowane w piśmie RDOŚ – nie jest konieczne. W wydzieleniach na których zaplanowane powierzchnie zrębowe

dochodzą do samych brzegów jezior, zgodnie z w/w rozporządzeniem zostanie zachowany bufor w postaci biogrupy czy kępy ekologicznej nie użytkowanej rębnie.

Co więcej, zgodnie z pismem GDOŚ/DOPozgiz-4200/III-546/4301/10/as z 8 grudnia 2010 r. w którym mowa o potrzebie konsultowania w właściwym terytorialnie Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska cięć rębnych wykonywanych poza terminem ochrony okresowej, w strefach ochrony okresowej, Nadleśnictwo od lat stosuje się to tego zapisu zwracając się do RDOŚ o wyrażenie stosownej opinii w tego typu sytuacjach dbając tym samym o zachowanie prawidłowego stanu biotopu przebywających w strefach gatunków. Dodatkowo na stronie 135 Elaboratu, mowa jest o potrzebie kontynuowania tej procedury i przeprowadzania tego typu konsultacji. Należy także zaznaczyć, że procedura ta ma wyłącznie charakter dobrowolny i nie ma umocowania w obowiązujących aktach prawnych.

Proponowany w piśmie RDOŚ zapis dotyczący wstrzymania wykonywania cięć rębnych w okresie pomiędzy 1 marca a 15 października (okres lęgowy ptaków) w kontekście realizacji umów na dostarczenie surowca drzewnego przez LP jest nie do zaakceptowania. Wstrzymanie cięć rębnych w tym okresie wiązało by się z zatrzymaniem łańcucha dostaw drewna i realnym paraliżem branży związanej z jego przetwórstwem. Żaden zakład, przerabiający drewno świeże (większość zakładów produkujący asortyment stolarski) nie ma odpowiednich składnic umożliwiających zachowanie surowca przez tak długi okres czasu bez jego deprecjacji, nie wspominając o aspekcie finansowym i „zamrożeniu” kapitału w postaci składów magazynowych oraz kumulacji prac pozyskaniowych w niespełna 5 miesięcy.

Jednakże cięcia rębne na terenie nadleśnictwa nie odbywają się w jednym czasie i w jednym miejscu. Takie działanie przyczynia się do lokalnych zaburzeń wyprowadzania lęgów i w kontekście wzrostu liczebności gatunków wymienionych w piśmie RDOŚ wdaje się nie mieć wpływu na ogólną kondycję populacji wskazanych gatunków ptaków.

W dokumentacji urzędzeniowej (POP i POŚ) uwzględniono także prośbę RDOŚ o uzupełnieniu zapisów dotyczących wielkości kęp pozostawionych z uwagi stwierdzone stanowiska pomocnika baldaszkowatego oraz brodaczki zwyczajnej. Obecnie zapis będzie precyzyjnie informował o pozostawieniu bufora 25 m wokół miejsca stwierdzenia gatunku cennego.

Resumując, opinia RDOŚ dotycząca wpływu PUL na wyłącznie kilka gatunków kręgowców (w tym przypadku wybranych gatunków ptaków, których biotop jest związany najczęściej z drzewostanami których naturalna długość życia dobiega końca) jest opinią jednostronną i nieuwzględniającą całego spektrum innych organizmów. Nadrzędnym celem jaki przyświeca gospodarce leśnej prowadzonej od 100 lat przez Lasy Państwowe jest

zachowanie trwałości środowiska leśnego w dobrej kondycji zdrowotnej z poszanowaniem wszystkich funkcji jakie las spełnia tj. funkcji przyrodniczej, społecznej i gospodarczej. Działania prowadzone przez leśników do tej pory, kształtują drzewostany w sposób zrównoważony, dążąc do zachowania odpowiednich (zgodnych z rozkładem normalnym) proporcji struktury wiekowej i gatunkowej (uzależnionej jednak od siedliska) drzewostanów. Obecne bogactwo przyrodnicze jakie obserwujemy w lasach naszego regionu jest wynikiem m. in. prowadzenia przez Lasy Państwowe odpowiedzialnej gospodarki leśnej opartej na kolejnych rewizjach planów urządzenia lasu.

Dlatego też uważamy, że pełna terenowa inwentaryzacja lasu jaka była wykonywana podczas sporządzania dokumentacji urządzeniowej oraz zrównoważona gospodarka leśna oparta na planie urządzenia lasu wykonywana i nadzorowana przez służby Lasów Państwowych, jest gwarantem zachowania środowiska leśnego, służącego społeczeństwu oraz wszystkim cennym grupom gatunkowym.

Wojciech Matuszak
Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki
Leśnej
/podpisano elektronicznie/